

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Opolu

LOP.410.007.06.2018

P/18/005

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Opolu

ul. Krakowska 28, 45-075 Opole

T +48 77 449 70 00, F +48 77 449 70 44

lop@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/18/005 – Wykonywanie przez gminy zadań zakresu gospodarki mieszkaniowej
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu
Kontroler	Agnieszka Roszczak-Fedorowicz, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOP/51/2018 z dnia 13 czerwca 2018 r. (dowód: akta kontroli str. 1)
Jednostka kontrolowana	Ośrodek Pomocy Społecznej w Krapkowicach ¹ , 47-303 Krapkowice, ul. Damrota 2
Kierownik jednostki kontrolowanej	Marlena Kornaś, Kierownik OPS ² (dowód: akta kontroli str. 2-4)

II. Ocena kontrolowanej działalności³

Ocena ogólna

OPS prawidłowo realizował nałożone na ten podmiot obowiązki związane z pobytem osób uprawnionych w mieszkaniach chronionych. Rzetelnie prowadzone były podstępowania poprzedzające podjęcie decyzji o skierowaniu do korzystania ze wsparcia w mieszkaniu chronionym, a wysokość opłat i okres przydziału miejsca w takim mieszkaniu określone były zgodnie z obowiązującymi przepisami. W latach 2015-2018 (do 30 czerwca) nie stwierdzono przypadków oczekiwania uprawnionych na pobyt w mieszkaniu chronionym, a wszystkie wnioski o takie udzielenie takiego wsparcia były realizowane na bieżąco.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Opis stanu faktycznego

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 12 z dnia 12 marca 2004 r. *o pomocy społecznej*⁴ do zadań własnych gminy należy prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych. Mieszkanie chronione, w myśl art. 53 ust. 2 tej ustawy, jest formą pomocy społecznej przygotowującą osoby tam przebywające, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia lub zastępującą pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Mieszkanie chronione ma zapewnić warunki do integracji ze społecznością lokalną, w celu umożliwienia samodzielnego funkcjonowania w środowisku⁵.

¹ Dalej: OPS.

² Od 1 stycznia 2011 r. Dalej: Kierownik.

³ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

⁴ Dz. U. z 2017 r. poz. 1769, ze zm. Dalej: ustawa *o pomocy społecznej*.

⁵ Na podstawie ustawy z dnia 22 czerwca 2017 r. *o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją programu "Za życiem"* (Dz. U. poz. 1292) znowelizowano m.in. art. 53 ustawy *o pomocy społecznej*. Zgodnie z tą nowelizacją, od 1 marca 2018 r., mieszkanie chronione w zależności od celu udzielania wsparcia, prowadzone jest jako mieszkanie chronione treningowe lub mieszkanie chronione wspierane (art. 53 ust. 3 po nowelizacji). Zgodnie ze znowelizowanym art. 53 ust. 4 ustawy *o pomocy społecznej* w mieszkaniu chronionym treningowym zapewnia się usługi bytowe oraz naukę, rozwijanie lub utrwalanie samodzielności, sprawności w zakresie samoobsługi, pełnienia ról społecznych w integracji ze społecznością lokalną, w celu umożliwienia prowadzenia samodzielnego życia.

W okresie objętym kontrolą⁶ na terenie gminy Krapkowice⁷ funkcjonowały dwa mieszkania chronione⁸. Do zadań OPS w tym zakresie należało m.in. weryfikowanie dokumentacji potwierdzającej uprawnienie do pobytu w mieszkaniu chronionym, wydawanie decyzji o skierowaniu do korzystania z ww. formy wsparcia (na podstawie składanych do OPS wniosków) oraz określanie wysokości opłat za pobyt w takim mieszkaniu. W okresie objętym kontrolą decyzje w tym zakresie wydawał Kierownik OPS, który został upoważniony przez Burmistrza Krapkowic⁹ do wydawania decyzji administracyjnych. Mieszkania chronione prowadzone były przez jednostkę organizacyjną gminny, tj. Środowiskowy Dom Samopomocy w Krapkowicach¹⁰, który sprawował pieczę nad właściwym funkcjonowaniem mieszkania chronionego, zapewniał nad nim bezpośredni nadzór (przez opiekuna mieszkania) oraz obsługę techniczną i administracyjną.

(dowód: akta kontroli str. 2-4)

W latach 2015 do 2018 (do 30 czerwca) nie stwierdzono przypadków osób oczekujących na przydział miejsca w mieszkaniu chronionym. Wszyscy uprawnieni, po złożeniu wniosku i wydaniu stosownej decyzji, otrzymywali miejsca w takich mieszkaniach. Czas, który upłynął od złożenia wniosku do wydania decyzji, a następnie zamieszkania wynosił od 1 do 5 dni.

Badanie dokumentacji pięciu osób/rodzin oraz decyzji¹¹ o skierowaniu do korzystania ze wsparcia w mieszkaniu chronionym wykazało, że:

- pobyt w mieszkaniach chronionych przyznawany był osobom uprawnionym, tj. zgodnie z kryteriami określonymi w ustawie o pomocy społecznej i rozporządzeniu w sprawie mieszkań chronionych¹² osobom, które ze względu na trudną sytuację życiową (w każdym przypadku) niepełnosprawność lub chorobę (w dwóch przypadkach) potrzebowały wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, które nie wymagało usług w zakresie świadczonego przez jednostkę całodobowej opieki (art. 53 ust. 1 ww. ustawy);
- we wszystkich badanych przypadkach z osobami ubiegającymi się o skierowanie do korzystania z mieszkania chronionego uzgadniano rodzaj i zakres udzielanego wsparcia; stosownie do § 3 ust. 3 oraz ust. 4 pkt 1-6 rozporządzenia z dnia 14 marca 2012 r. w sprawie mieszkań chronionych¹³, decyzja o skierowaniu osoby do korzystania ze wsparcia w mieszkaniu chronionym wydawana była po dokonaniu uzgodnień pomiędzy pracownikiem socjalnym SDS prowadzącego mieszkanie chronione, a osobą ubiegającą się o takie skierowanie; w każdym przypadku uzgodnienia te miały formę pisemną i dotyczyły: celu pobytu, okresu pobytu, rodzaju i zakresu świadczonego wsparcia, odpłatności osoby korzystającej ze wsparcia, sposobu usprawiedliwiania nieobecności w mieszkaniu, a także zasad i sposobu realizacji programu usamodzielniania osoby lub programu wspierania osoby;
- we wszystkich przypadkach rodzaj i zakres wsparcia świadczonego w mieszkaniach chronionych (§ 2 ust. 1 i 2 ww. rozporządzenia) był uzależniony

⁶ Tj. w okresie od 2015 r. do 30 czerwca 2018 r.

⁷ Dalej: gmina.

⁸ Mieszkanie chronione nr 1 – dwa miejsca, i mieszkanie nr 2 – pięć miejsc.

⁹ Zarządzenie Nr 224/2004 z dnia 10 maja 2004 r. w sprawie udzielenia Kierownikowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Krapkowicach upoważnienia do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.

¹⁰ Uchwała Nr XXI/331/2013 Rady Miejskiej w Krapkowicach z dnia 11 września 2013 r. w sprawie utworzenia mieszkań chronionych w strukturach Środowiskowego Domu Samopomocy w Krapkowicach. Środowiskowy Dom Samopomocy w Krapkowicach – dalej: SDS.

¹¹ W tym decyzji zmieniających - wydanych w trakcie badanego okresu. Badanie dotyczyło 100% wszystkich spraw w okresie objętym kontrolą.

¹² W okresie objętym kontrolą obowiązywało: rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 marca 2012 r. w sprawie mieszkań chronionych (Dz. U. poz. 305) uchylone z dniem 1 marca 2018 r. w związku z nowelizacją przepisów o pomocy społecznej, a następnie rozporządzenie z Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej z dnia 26 kwietnia 2018 r. w sprawie mieszkań chronionych (Dz. U. z 2018 r. poz. 822).

¹³ Decyzje wydane były w okresie obowiązywania rozporządzenia z 2012 r.

od indywidualnych potrzeb i możliwości psychofizycznych tych osób (co wynikało z opisu ich sytuacji bytowej i historii korzystania z udzielnych świadczeń przez OPS); wsparcie świadczone w mieszkaniach chronionych obejmowało m.in.: pracę socjalną (art. 6 pkt 12 ustawy o pomocy społecznej), poradnictwo specjalistyczne (art. 46), naukę lub utrzymywanie posiadanego poziomu sprawności w zakresie: samodzielności życiowej, rozwijania kontaktów społecznych, pełnienia ról społecznych, a także pomoc - głównie w ubieganiu się o uzyskanie mieszkania w każdej z badanych rodzin oraz w realizacji kontaktów społecznych i zagospodarowaniu czasu wolnego (w przypadku trzech rodzin z dziećmi);

- we wszystkich objętych badaniem sprawach przestrzegano zasad dotyczących terminów na jakie przyznawano skierowanie do pobytu w mieszkaniu chronionym; decyzje w tym zakresie były wydawane na czas określony - od 1 do 6 miesięcy¹⁴; nie wystąpiły przypadki wydania decyzji na czas nieokreślony¹⁵;

- w badanych przypadkach ocena sytuacji osoby korzystającej ze wsparcia w mieszkaniu chronionym oraz rodzaj i zakres świadczonego wsparcia, zgodnie z § 4 ust. 1 rozporządzenia z dnia 14 marca 2012 r. w sprawie mieszkań chronionych, przeprowadzana była co najmniej raz na 3 miesiące; po dokonaniu oceny wydawana była nowa decyzja uwzględniająca m.in. wysokość aktualnych opłat za pobyt w takim mieszkaniu;

- stosownie do § 4 ust. 2 ww. rozporządzenia oceny, w czterech badanych przypadkach¹⁶, dokonywali wspólnie pracownik socjalny, osoba/osoby korzystająca ze wsparcia i osoba odpowiedzialna za realizację programu usamodzielniania (wyznaczony pracownik SDS); zmiany oceny sytuacji osoby korzystającej ze świadczeń, o których mowa w § 4 ust. 1 ww. rozporządzenia, wprowadzane były w drodze uzgodnień i miały formę pisemną (§ 4 ust. 3);

- w każdym przypadku wysokość opłaty za pobyt w mieszkaniach chronionych była ustalana zgodnie z uchwałami rady gminy¹⁷, podjętymi na podstawie art. 97 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej; zgodnie z treścią tych uchwał ustalona odpłatność za pobyt w mieszkaniu chronionym uzależniona była od dochodu osoby lub rodziny w stosunku do kryterium dochodowego wynikającego z art. 8 ustawy o pomocy społecznej¹⁸; według postanowień decyzji opłata za pobyt w mieszkaniu chronionym ustalona była z osobą kierowaną do tego mieszkania (art. 97 ust. 1), przy uwzględnieniu przyznanego zakresu usług.

W przypadku stwierdzenia zmiany w wysokości dochodów rodziny lub w związku z przedłużeniem pobytu w mieszkaniu chronionym, Kierownik OPS w drodze decyzji aktualizował wysokość opłaty za taki pobyt (opłata w objętym kontrolą okresie wynosiła od 0% do 30% miesięcznie, w jednym przypadku 100%). W trakcie trwania pobytu w mieszkaniu chronionym, jeżeli dochód na osobę w rodzinie nie przekraczał kwoty kryterium dochodowego, najemca nie ponosił opłat z tego tytułu¹⁹.

¹⁴ Kierownik OPS nie wydawał decyzji po 28 kwietnia 2018 r., tj. w okresie obowiązywania ustawy o pomocy społecznej po nowelizacji, ponieważ mieszkania były zajęte.

¹⁵ Stosownie do art. 53 ust. 8 ustawy o pomocy społecznej (po nowelizacji) w stosunku do osób, które posiadają orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, a także w szczególnie uzasadnionych przypadkach w stosunku do innych osób, może być wydana decyzja o skierowaniu do korzystania ze wsparcia w mieszkaniu chronionym wspieranym na czas nieokreślony.

¹⁶ W jednym przypadku mieszkanie wynajęte było przez jeden miesiąc.

¹⁷ Uchwała Rady Miejskiej w Krapkowicach Nr XXI/332/2013 z dnia 11 września 2013 r. i uchwała Rady Miejskiej w Krapkowicach Nr XXV/412/2014 z dnia 26 lutego 2014 r. - obie w sprawie szczegółowych zasad odpłatności za pobyt w mieszkaniu chronionym.

¹⁸ Od października 2013 r. odpłatność wynosiła: dochód do 100% - bezpłatnie, dochód do 150% - 10% miesięcznej odpłatności, do 200% - 15%, do 250%-20 % i powyżej 250%-25%, a od marca 2014 r.: dochód do 100% - bezpłatnie, dochód do 150% - 10% miesięcznej odpłatności, do 200% - 20%, do 250%-30 %, do 300%-50 % i powyżej 300%-100%.

¹⁹ Egzekwowaniem należności z tytułu pobytu w mieszkaniach chronionych oraz warunkami technicznymi, ich wyposażeniem i utrzymaniem oraz bezpośrednim nadzorem zajmował się SDS.

W wyniku weryfikacji dokumentacji ustalono, że w przypadku trzech osób udzielenie wsparcia w ww. formie nastąpiło z inicjatywy pracownika OPS (asystenta rodziny lub/i pracownika socjalnego) i było uzasadnione sytuacją tych osób. W dwóch przypadkach osoby ubiegające się o miejsce w mieszkaniu chronionym same zgłosiły się do OPS z takim wnioskiem.

Kierownik OPS wyjaśniła, że osoby, którym najczęściej przydzielano miejsce w mieszkaniu chronionym bardzo często korzystały z pomocy OPS, zdarzały się również sytuacje otrzymania przez OPS informacji z terenu swojej działalności o osobach, które takiego wsparcia potrzebowały (były to najczęściej osoby starsze, samotne, objęte procedurą „Niebieskiej karty” oraz osoby z niepełnosprawnością, niezaradne społecznie lub uzależnione).

(dowód: akta kontroli str. 8-10, 11-60)

Mieszkańcy Gminy Krapkowice informowani byli o możliwości ubiegania się o miejsce w mieszkaniu chronionym oraz o zasobie mieszkań chronionych i warunkach skorzystania z takiego wsparcia, m.in.: przez pracowników OPS (asystentów rodziny i pracowników socjalnych). Informacja o mieszkaniach chronionych znajdowała się również na stronie internetowej OPS²⁰.

W objętym kontrolą okresie mieszkania chronione były zajmowane w następujący sposób:

a/ mieszkanie nr 1 (dla osób przewlekle chorych, bezdomnych lub cierpiących z powodu przemocy w rodzinie) zajmowały łącznie trzy rodziny - w okresie od grudnia 2014 r. do sierpnia 2017 r., we wrześniu 2017 r. oraz od grudnia 2017 r.; ww. mieszkanie nie było zamieszkane w okresie od 9 sierpnia 2017 r. do 22 września 2017 r., tj. przez 44 dni;

b/ mieszkanie nr 2 dla osób niepełnosprawnych ruchowo zajmowały dwie rodziny - w okresie od października 2014 r. do kwietnia 2015 r., a następnie od sierpnia 2015 r.; w trakcie kontroli mieszkanie było zajęte przez rodzinę z czworgiem dzieci, w tym z dzieckiem z niepełnosprawnością ruchową i równocześnie przewlekle chorym²¹; ww. mieszkanie nie było zamieszkałe w okresie od 10 kwietnia 2015 r. do 3 sierpnia 2015 r., tj. przez pięć miesięcy.

Według stanu na dzień 30 czerwca 2018 r. oba mieszkania chronione były zajęte przez osoby uprawnione.

(dowód: akta kontroli str. 14, 11-60, 61-62, 64-65)

W OPS nie zarejestrowano skarg dotyczących prowadzenia mieszkań chronionych. Nie stwierdzono również, aby problematyka funkcjonowania mieszkań chronionych była przedmiotem kontroli wewnętrznych lub zewnętrznych prowadzonych w OPS.

(dowód: akta kontroli str. 63, 66-68)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

²⁰ Na stronie internetowej Urzędu Miasta i Gminy zamieszczone były ponadto uchwały o utworzeniu mieszkań chronionych w strukturach Środowiskowego Domu Pomocy Społecznej.

²¹ Rodzina oczekiwała na przydział mieszkania komunalnego na parterze.

1. The first part of the paper is devoted to the study of the

properties of the function $f(x)$ defined by the equation

$$f(x) = \int_0^x \frac{1}{1+t^2} dt$$

and to the study of the function $F(x)$ defined by the equation

$$F(x) = \int_0^x \frac{1}{1+t^2} dt$$

2. The second part of the paper is devoted to the study of the

properties of the function $f(x)$ defined by the equation

$$f(x) = \int_0^x \frac{1}{1+t^2} dt$$

and to the study of the function $F(x)$ defined by the equation

$$F(x) = \int_0^x \frac{1}{1+t^2} dt$$

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o *Najwyższej Izbie Kontroli*²² kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Opolu.

Opole, 19 września 2018 r.

Kontroler
Agnieszka Roszczak-Fedorowicz
specjalista kontroli państwowej

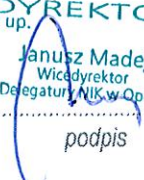

podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Opolu

Dyrektor

DYREKTOR
z up.

Janusz Madej
Wicedyrektor
Delegatury NIK w Opolu

podpis

²² Dz. U. z 2017 r., poz. 524 ze zm.